प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह/लेखा समूह, ७ तह, प्रशासन अधिकृत/लेखा अधिकृत पदको खुल्ला तथा समाबेशी र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रमलाई दुई भागमा विभाजन गरिएको छ | भाग १ - लिखित परिक्षा भाग २ - अन्तर्वार्ता

पूर्णाकंः २००

पूर्णाकं: ३०

परिक्षाको योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	परिक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या	अंक भार	समय	पूर्णाक	उ तिर्णाकं
प्रथम	नेपालको प्रशासन र व्यवस्थापन	छोटो उतर	ć	८ प्रश्न X ५ अंक =४० अंक	३ घन्टा	800	80
		लामो उतर	8	४ प्रश्न X १० अंक =४० अंक			
		विश्स्लेश्नात्मक लामो उतर	8	१ प्रश्न X २० अंक =२० अंक			
	सेवा सम्बन्धी	छोटो उतर	V	८ प्रश्न X ५ अंक =४० अंक	३ घन्टा	१००	80
		लामो उतर	8	४ प्रश्न X १० अंक =४० अंक			
		विश्स्लेश्नात्मक लामो उतर	8	१ प्रश्न X २० अंक =२० अंक			

- १. यस पाठ्यक्रम अनुसार दुई पत्रको लिखित परिक्षा लिईनेछ |
- २. प्रथमपत्र प्रशासन र व्यवस्थापन विषयको पाठ्यक्रम सवै समूहका लागि समान हुनेछ, तर दितियपत्र समूह सम्बन्धी पाठ्यक्रम समूह अनुरुप फरक फरक ह्नेछ |
- 3. प्रथम पत्र प्रशासन र व्यवस्थापन विषयको परिक्षा सबै सेवा समूहको संयुक्त भिन्दाभिन्दै पनि हुँन सक्नेछ
- ४. लिखित परीक्षाको माध्याम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा दुवै हुन सक्नेछ |
- ५. यथासम्भव प्रश्नहरु नेपालको सन्दर्भमा सोधिनेछ |
- ६. दुवै पत्रका प्रश्नहरु ज्ञान तह (Knowldege Level) र विश्लेषण तह (Analytical Level) का हुनेछन् |

- ७. यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लिखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन नियमहरु परिक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झन् पर्दछ |
- ८. पाठ्यक्रम लागु मिति २०७४ आश्विन देखि |

प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह/लेखा समुह, ७ तह, प्रशासन अधिकृत/लेखा अधिकृत पदको खुल्ला, सिमित र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र :- सार्वजिनक प्रशासन र व्यवस्थापन (अंक १००)

समय - ३ घण्टा

खण्ड - क (५० अंक)

- १। सार्वजनिक प्रशासन
 - १.१ सरकारको अर्थ, शक्ति पृथकीकरण र शक्ति सन्त्लनको अवधारणा
 - १.२ सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा
 - १.२.१ परिचय
 - १.२.२ उद्देश्य
 - १.२.३ कार्य क्षेत्र र प्रम्ख कार्यहरु
 - १.२.४ बिध्यमान समस्या र चुनौती तथा समाधानका उपायहरु
 - १.२.५ राजनीति तथा प्रशासन
 - १.२.५.१ नीति निर्माण, विश्लेसन तथा कार्यन्वयनमा प्रशासनको भूमिका
 - १.२.५.२ सार्वजनिक प्रशासन र राजनीति बीचको सम्बन्ध तथा सीमा
 - १.३ प्रशासनिक उत्तरदायित्व र जनमुखी प्रशासन
 - १.४ निर्णय प्रक्रिया
 - १.५ सार्वजनिक प्रशासनका महत्वपूर्ण पक्षहरु
 - १.५.१ समन्वय: औचित्य र तरिकाहरु
 - १.५.२ अधिकार प्रत्यायोजन
 - १.५.३ अधिकार निक्षेपण
 - १.५.४ स्परिवेक्षण
 - १.५.५ अनुगमन तथा मूल्यांकन
 - १.५.६ वार्ता गर्ने तरिका तथा शीपहरु
 - १.६ अम्बुस्डम्यान (Ombudsman) को अवधारणा तथा कार्यहरु र यस सन्दर्भमा नेपालको अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको भूमिका
- २. विकास प्रशासन
 - २.१ नेपालमा विकास प्रशासनको विकासक्रम र यसको प्रभावकारीता

- २.२ नेपालको वर्तमान सन्दर्भमा विकास प्रशासनको सान्दभिर्कता र औचित्य
 - २.३ नेपालमा विकास प्रशासनका च्नौती तथा सम्भावनाहरु
 - २.४ नेपालको विकास प्रशासनको स्द्रीढिकरण को उपायहरु
 - २.५ विकास योजना तथा विकास परियोजना
 - २.५.१ योजना तर्जुमा, कार्यन्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन प्रक्रिया
 - २.५.२ विकास योजना तथा परियोजना बीचको सम्बन्ध
 - २.५.३ परियोजना चक्र
 - २.६ विकास प्रशासनको सन्दर्भमा परिवर्तन ब्यबस्थापनको आवश्यकता र परिवर्तन ब्यबस्थापन गर्दा सामना गर्नुपर्ने समस्याहरु र समाधान गर्न अवलम्बन गर्नुपर्ने उपायहरु

खण्ड - ख (५० अंक)

- 3. सार्वजनिक ब्यबस्थापन
- ३.१ परिचय
- ३.२ उद्देश्य
- ३.३ कार्यहरु
- ३.४ सार्वजनिक ब्यबस्थापनमा जनशक्तिको स्थान
- ३.५ कार्य उत्प्रेरणाको अवधारणा र उपायहरु
- ३.६ संघीय शासन प्रणालीको सन्दर्भमा कर्मचारी ब्यबस्थापनका चुनौतीहरू
- ३.७ ब्यबस्थापकीय क्षमता विकास र नेत्रित्व क्षमता विकास
 - 3.८ समय व्यवस्थापन, ज्ञान व्यवस्थापन, प्रतिभा व्यवस्थापन, सूचना व्यवस्थापन, श्रोत व्यवस्थापन कार्य सम्पादन व्यवस्थापन र तनाव व्यवस्थापन
 - ३.९ कर्मचारीमा सकारात्मक सोचको विकासको आवस्यकता र बिधि
 - ३.१० ब्यबस्थापनमा सूचना, संचार र प्रविधिको महत्व
- ४. ब्यबस्थापकीय विधिहरु
- ४.१ संगठन तथा ब्यबस्थापन पद्धति र यसका आधारभूत अन्तर्वस्तुहरु
- ४.२ ब्यबस्थापन परीक्षण
- ४.३ कार्यालय समयको लचकता
- ४.४ सम्पूर्ण गुणस्तर ब्यबस्थापन
- ४.५ कार्य सम्पादन सम्झौता
- ४.६ Contracting-out / Out-sourcing

प्रशासन सेवा, प्रशासन समुह, ७ तह, प्रशासन अधिकृत पदको खुल्ला, सिमित र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

दोस्रो पत्र : सेवा सम्बन्धी

खण्ड - क (५० अंक)

- १. संबिधान तथा खानेपानी एवं सरसफाई सम्बन्धी नीतिगत तथा सस्थागत व्यवस्था
 - १.१ नेपालको संबिधान (संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्यक्षेत्र एवं ब्यबस्थापिका, कार्यपालिका तथा न्यायपालिका बीचको अन्तरसम्बन्ध)
 - १.२ बिद्यमान सुशासन (ब्यबस्थापन तथा संचालन) ऐन / नियमावली, भ्रष्टाचार निवारण ऐन, खानेपानी ब्यबस्थापन बोर्ड ऐन, खानेपानी महसुल ऐन, सार्वजनिक खरिद ऐन, काठमाडौँ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको आर्थिक प्रशासन नियमावली एवं कर्मचारी प्रशासन विनियमावलीका विविध पक्षहरु बारे जानकारी
 - १.३ आवधिक योजनाहरुले खानेपानी एवं सरसफाइ सम्बन्धमा अवलम्बन गरेका रणनिति / कार्यनीतिहरुको प्रभावकारिता
 - १.४ नेपालमा खानेपानी एवं सरसफाइ ब्यबस्थापनको बिद्यमान संस्थागत अवस्थाको जानकारी
 - १.५ बिद्यमान सरसफाइ गुरुयोजनाको कार्यान्वयन पक्ष बारे जानकारी
- २. वजेट निर्माण, वजेट कार्यान्वयन र वजेट समन्वय सम्बन्धी व्यबस्थाको जानकारी

खण्ड - ख (५० अंक)

- नेपालको विकास ब्यबस्थापनमा बैदेशिक सहयोगको औचित्य र यसको सदुपयोगको लागि ध्यान दिन् पर्ने पक्षहरु
- ४. नेपालको विकास ब्यबस्थापनको सन्दर्भमा वेरुजु न्यूनीकरणका उपायहरु
- ५. काठमाडौँ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको बिद्यमान संस्थागत व्यबस्थामा सुधारको आवश्यकता
- धानेपानी र सरसफाइ ब्यबस्थापनमा सार्वजिनक-निजी साझेदारीको औचित्य र यस सम्बन्धमा बिद्यमान अवस्था बारे जानकारी तथा समसामयिक सुधारका उपायहरु
- ७. खानेपानी र सरसफाइ ब्यबस्थापनको सन्दर्भमा नागरिक शिक्षाको आवश्यकता

प्रशासन सेवा, लेखा समूह, ७ तह, लेखा अधिकृत पदको खुल्ला तथा समाबेशी र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र :- लेखा व्यवस्था र KUKL सम्बन्धी (अंक १००)

खण्ड (क)

अंक: ४०

१. लेखा

- १.१ लेखाको अवधारणा, सामान्य सिद्धान्त तथा मान्यता (Accounting concepts, general principles and assumptions)
- १.२ लेखाङ्गन नीति (Accounting Policies)
 - चालु पुँजि व्यवस्थापन (Working Capital Management)
 - जिन्सी मौज्दातको मुल्याङ्गन (Valuation of stores and stock)
 - हास खर्च (Depreciation)
- 9.३ नेपाल सरकारको खाता सूची (GoN Charts of Accounts) सम्बन्धी जानकारी र राजस्वको वर्गीकरण एवं व्याख्या
- १.४ शाखा हिसाब सहित शाखाको स्वायत्त लेखा (Branch Accounts including Independent Branch)
- 9.५ लेखामा त्रुटी पहिचान र सच्याउने तरिका (Types of Accounting error and methods of rectification)
- 9.६ वित्तीय विवरण (Financial Statement) नाफा नोक्सान, वासलात, नगद प्रवाह विवरण, स्वामित्वमा परिर्वनको विवरण (Statement of changes in equity)
- १.७ आयोजना लेखाङ्गन (Project Accounting)
- १.८ चालु र पुँजिगत खर्च (Recurrent and Expital Expenditures)
- १.९ सञ्चिती र व्यवस्था (Resources and Provisions)
- 9.90 लेखाङ्गन समायोजनका अवस्था (Situation of accounting adjustment)

प्रोद्भावी र नगदमा आधारित लेखा (Accrual and Cash-based system) अग्रीम भुक्तानी र तिर्नुपर्ने दायित्व (Prepaid expenses and Outstanding liabilities) गत विगत वर्षका बाँकी हिसावको समायोजन (Prior year adjustments)

- 9.99 लेखा प्रणालीमा वित्तीय लेखाङ्कन (financial accounting), व्यवस्थापन लेखाङ्कन (Management accounting), लागत लेखाङ्कन(Cost accounting) र आम्दानी लेखाङ्कन(Revenue accounting) को चिनारी, क्षेत्र, उपयोगिता र एक आपसमा भिन्नता।
- 9.9२ Financial Statement Analysis -वित्तीय विवरणको विश्लेषण): उपयोगिता, सीमा र अभ्यास:

Liquidity Ratio, Activity Ratio and Profitability Ratio.

- 9.9३ लागत नाफा बिश्लेष्ण (Cost Volume Profit Analysis):
 Purposes, assumptions, limitations and practices (उद्देश्य, मान्यता, सीमा र सो सम्बन्धी अभ्यास)
 - १.१४ पूँजिगत लगानी तथा मुल्याङ्गन (capital budgeting)
 - १.१५ संस्थागत सम्पत्तिको जिम्मा तथा अभिलेख
 - १.१६ पेशकी दिने र पेशकी फछयौंट गर्ने व्यवस्था।

खण्ड (ख)

अंक: ३०

२. लेखापरिक्षण

- २.१ लेखापरीक्षणको अवधारणा, सिद्धान्त र प्रकार
- २.२ आन्तरिक नियन्त्रण र आन्तरिक नियन्त्रणको औजारको रुपमा आन्तरिक लेखापरीक्षण ।
- २.३ लेखापरीक्षण प्रविधि (लेखापरीक्षण कार्यक्रम, भौचिङ्ग, हिसाब किताबको जाँच, लेखापरीक्षण टिपोट)
- २.४ वेरुजुका प्रकार, बेरुजु फछुर्योटगर्ने कार्यविधि र वेरुजुको सम्परीक्षण
- २.५ आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरीक्षण र ती दुई बीच समानता र फरक
- २.६ नेपाल लेखामान (Nepal Accounting Standards): NAS 01; 02; 07; 08; 18; 19; 21
- २.७ नेपाल लेखापरिक्षणमान (Nepal Standards on Auditing) NSA; 200; 210; 230; 240; 500; 580
- २.८ Standard deviation, Regrestion, Index numbers and Time series सम्बन्धी उपयोगिता र अभ्यास ।
- २.९ आर्थिक कारोबारमा अनलाइन बैंकिङ्ग (online banking) पिक्रया एवं यस कम्पनी र बैंक वीचको सम्बन्ध
- २.१० लेखापरिक्षण र आर्थिक अनुशासन
- २.११ सार्वजिनक लेखा सिमिति, महालेखापरीक्षकको कार्यालय, बेरुजु फछ्यौँट मुल्याङ्कन तथा अनुगमन सिमिति, अर्थ मन्त्रालय, महालेखा नियन्त्रक कार्यालय लगायतको काम, कर्तव्य र अधिकार एवं यी निकायहरु वीचको एक आपसमा कार्यात्मक अन्तरसम्बन्ध ।
- २.१२ कार्यम्लक लेखापरिक्षणको अवधारणा, उद्देश्य, उपयोगिता र विधि ।
- २.१३ भ्रष्टाचार निवारणमा अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको भूमिका ।

३. कानून तथा काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड सम्बन्धी

- ३.१ नेपालको संविधान,२०७२ (भाग १०, १६, १९, २०, २६)
- ३.२ लेखापरीक्षण ऐन, २०४८
- ३.३ आयकर ऐन, २०५८ को (परिच्छेद १, ६, ८, १२ अग्रिम आयकर कट्टी (Tax Deduction at Source) र कसूर तथा सजाय सम्बन्धी ब्यवस्था)
- ३.४ आर्थिक ऐनको प्रयोग -पारिश्रमिक कर, घर वहाल कर, मुल्य अभिबृद्धि कर सम्बन्धी व्यवस्था
 - ३.५ नेपाल चाटर्ड एकाउन्टेन्ट ऐन, २०५३
- ३.६ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९,
- ३.७ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
- ३.८ खानेपानी महश्ल निर्धारण आयोग ऐन, २०६३
- ३.९ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यबस्थापन बोर्ड ऐन, २०६३
- ३.१० आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय
- ३.९९ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको ऐतिहासिक पृष्ठभुमि र सागंठनिक संरचना
- ३.१२ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडका प्रबन्धपत्र र नियमावली